

LISTEK.

Gg. pisateljem in založnikom knjig, katere so nam poslali na ogled in oceno, si usojamo sporočiti, da smo o večini poslanih novosti že za to številko napisali, oziroma prejeli ocene (n. pr. o knjigah družbe sv. Mohorja, o Schreinerjevi — Bezjakovi vadnici i. dr.), toda radi pretesnega prostora smo jih morali odložiti za prihodnje leto. Vljudno prosimo, naj se to s potrpljenjem vzame na znanje.

Koledar družbe sv. Mohorja za l. 1898. Izmed letošnjih knjig »dr. sv. Mohorja« nam zlasti ugaja »koledar«; da, tako zadovoljil, kakor letošnji, nas še ni nobeden njegovih prednikov, in iskreno nas veseli, da moremo o njem v obče izreči le pohvalno in priznalno sodbo.

Petdesetletnici vladarstva, katero bode obhajal prihodnje leto naš cesar, je posvečena kratka spomenica iz peresa prof. Apiha. Evg. Lampé pa podaje iz istega razloga zgodovino avstrijske himne ter zelo zanimiv vpored raznih slovenskih »cesarskih« pesmi in njih inačic. — Dočim se je s tema spisoma ustreglo avstrijski zavednosti zvestega našega naroda, se krepi z mnogimi drugimi primernimi sestavki tudi narodno navdušenje. In baš to smer z veseljem pozdravljamo; saj je prepotrebna v sedanjih kritičnih odnošajih, in gotovo se nikjer ne more uspešneje gojiti in boljšega sadu obroditi, nego v knjigah »družbe sv. M.«, ki v toliko tisočih izvodih romajo po slovenski zemlji.

»Vmeščanje koroških knezov na Gosposvetskem polju« (spisal prof. Scheinigg) naj nam v spomin kliče slavno preteklost, — »Slovenski pevci na Dunaju« (spisal prof. A. Štritof) pa oznanja tudi preprostemu narodu, koliko priznanja si je slovenska pesem pridobila v avstrijski prestolnici. — »Irenej Friderik Baraga« (spisal J. Benkovič) nas ob stoletnici njegovega rojstva spominja obilih zaslug tega najslavnejšega slovenskega misijonarja. — »Andrej baron Čehovin« (spisal J. Leban) kaže, koliko čast in veljavo je dosegel pogumni slovenski vojak. — »Zlatomašnik Frančišek Lavrenčič« pa je spomenik, katerega je vrlemu vojaškemu duhovniku postavil vrli slovenski častnik Fridolin Kavčič. — »Kanonik Karol Klun« (spisal Kromar) podaje življenje in delovanje tega zaslužnega slovenskega politika. — Životopisi so res jako primerno berilo prostemu narodu; seznanjajo ga s slavnimi njegovimi rojaki, ga izpodbujajo k spoštovanju in hvaležnosti do zaslužnih mož, krepe narodno zavest in narodni ponos. Zlasti želimo, da bi tudi v bodoče »koledar« donášal vedno nekaj životopisov, enako srečno izbranih kakor letos.

Poleg tega je v »koledarju« tudi životopis dveh umrlih nadvojvod, ki se stavljata slovenski mladini v zgled.

Dalje nam podaje »koledar« dve povesti. Prva »Za brata« (spisal dr. J. E. Krek) — razodeva nekoliko preveč jasno svojo tendencijo ter riše ljudi le preveč kot angelje, ali kot hudiče, da bi nam mogla povsem ugoditi; druga — »Kako se je rajni Smolnikar trmoglavosti odvadil« (spisal Žaljski) — je pa vendar preveč »ravbarska« in tudi v jeziku in tehniki zaostaja za drugimi spisi.

Poučna spisa sta: »Kako naj zidamo domača poslopja« (sp. J. Bezljaj) — izvrstno navodilo našim kmetom — in pa: »Kako se Modrič in Trmoglav pogovarjata o viničarstvu« (spisal prof. Koprivnik) — tudi jako umešten sestavek.

Dalje so priobčili: Dr. Križanič običajni »razgled po katol. misijonih«, ki je mično pisan. — J. Lapajne, kakor vsako leto, »pregled slovenskih posojilnic in hranilnic«. — Fr. Kocbek zbirko slovenskih pregovorov. — A. Medved, M. Opeka in Meško pa vrsto pesmi.

»Koledar« krasijo mnoge dobre slike.

Skratka: naše veselje bi bilo popolno, da nam v »glasniku« ni povedal žalostne in sramotne novice, da je padlo število članov za 3687. Dasi je 71540 še vedno ogromno število, vendar je dolžnost vsakega rodoljuba, da z agitacijo pripomore, kolikor je v njegovi moči, da se ne doseže le vnovič prejšnje število, temveč se še preseže ter da bo »družba sv. Mohorja« svoj »fin de siecle« praznovala s stotisočnico svojih članov.

F. Göstl.

Družbe sv. Mohorja letošnji književni darovi so nas res prav močno razveselili. »Pièce de résistance« med njimi — da ne govorimo o »koledarju«, o katerem je na drugem mestu današnje številke obširnejša ocena — je »Bolgarija in Srbija« (237 str.), ki jo je opisal Anton Bezenšek, profesor v Plovdivu. Ta skozi in skozi zanimivo, poljudno, a vendar temeljito, ua podlagi očitvidstva in proučevanja pisana in z mnogimi čednimi podobnicami okičena knjiga nam svedoči, da si je vodstvo razširilo krog knjižnega svojega dela ter se odločilo, da potegne v to okrožje publikacije o drugih slovanskih rodovih. Ni treba poudarjati, da je to prevažen korak. Žalostna istina, da je naš narod — in ne samo prosti, nego žal tudi njega razumništvo — baš o slovanskih razmerah bore malo poučen; in baš iz te bose nevednosti izvirajo naši predsodki in pa naša apatičnost do naših rodnih bratov. Popolnoma pritrujemo sodbi g. Göstla (v podlistku »Slov. Naroda« z dne 17. novembra t. l.), da so nam taki narodopisi veliko bolj potrebni, nego še tako interesantni opisi »Japoncev in Kitajcev«. Zato vprav z navdušenjem pozdravljamo srečni ukrep književnega odseka »družbe sv. M.« ter mu kličemo: »Le vrlo dalje na tem potu!« — Prof. Bezenšku pa prav iz srca čestitamo na lepo uspelem delu; kajti z njim se je pokazal on, ki ga sicer že dolgo poznamo kot jako marljivega slovstvenika in obdelovatelja stenografske vede — kot izredno spretnega narodopisca, katerega sodelovanje bi gotovo vrlo dobro došlo tudi listom, ki so našemu razumništvu namenjeni.

O Lampetovih »Zgodbah sv. pisma« (ta — četrti — snopič obsega str. 353.—480.) si pridržujemo obširnejšo oceno dotlej, dokler ne izide dobršen kos celega dela, a že zdaj je videti, da bode to res krasen zbornik in dika vsaki slovenski hiši, zlasti če družba izpolni Göstlovo željo ter preskrbi izvirne platnice. Dostaviti treba tudi, da je Lampetova prva res dostojna katoliška izdaja sv. pisma, kajti ne moremo tajiti, da smo v tem obziru daleč zaostali za protestanti; ne le, da smo se stoprav več nego dvesto let pozneje nego oni popeli do celega prevoda sv. pisma, ki pa tudi ni bil enovit, ampak tudi drugi katoliški prevod (1856—1859) glede jezika nikakor ni bil na vrhuncu svoje dobe. Prevod (Stritarjev?) novega testa-